

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

GESKIEDENIS V2

FEBRUARIE/MAART 2018

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'n NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'n NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
 - 4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.
 - 4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig toepas.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: WAAROM HET DIE APARTHEIDSREGIME DIE SWART-BEWUSSYNSLEIER, BANTU STEPHEN BIKO, AANGEHOU?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

1.1.1	Definieer die konsep <i>Swart Bewussyn</i> in jou eie woorde.	(1 x 2)	(2)
1.1.2	Noem DRIE plekke in die bron waar die Swartbewussynsbeweging gewild geword het.	(3 x 1)	(3)
1.1.3	Hoe, volgens die bron, het Mthuli Shezi gesterf?	(1 x 2)	(2)
1.1.4	Noem DRIE metodes wat die apartheidsregime gebruik het om swart politieke aktiviste te teister.	(3 x 1)	(3)
1.1.5	Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe die apartheidsregime in 1973 teen die Swartbewussynsbeweging opgetree het.	(2 x 2)	(4)

1.2 Lees Bron 1B.

1.2.1	Waarom, volgens die bron, het die Suid-Afrikaanse polisie padblokkades opgestel?	(1 x 2)	(2)
1.2.2	Wat het Kolonel Oosthuizen aangespoor om Steve Biko en Peter Jones na 'n polisiestase in Grahamstown te neem?	(1 x 2)	(2)
1.2.3	Verduidelik waarom jy dink Biko besluit het om homself by die polisiestase te identifiseer.	(1 x 2)	(2)
1.2.4	Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en lewer kommentaar op waarom die polisie besluit het om vir Biko en Peter Jones van mekaar te skei.	(2 x 2)	(4)

1.3 Bestudeer Bron 1C.

1.3.1	Waarom, volgens die Minister van Justisie, is Biko gearresteer? ,	(2 x 1)	(2)
1.3.2	Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van die inligting in hierdie bron vir 'n historikus wat navorsing doen oor hoe Biko vermoor is.	(2 x 2)	(4)

- 1.4 Gebruik Bron 1D.
- 1.4.1 Verduidelik waarom jy dink hierdie artikel op die voorblad van die *Rand Daily Mail* gepubliseer is. (2 x 2) (4)
- 1.4.2 Lewer kommentaar op die koeranthoofopskrif 'Geen teken van hongerstaking – Biko-dokters' in die konteks van hoe Biko vermoor is. (2 x 2) (4)
- 1.5 Vergelyk Bron 1C en 1D. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 1C verskil van die inligting in Bron 1D ten opsigte van Steve Biko se dood. (2 x 2) (4)
- 1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik waarom die apartheidsregime die Swartbewussynsleier, Bantu Stephen Biko, aangehou het. (8) **[50]**

VRAAG 2: WAAROM IS DIE AMNESTIEPROSES VAN DIE WAARHEIDS-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) AS OMSTREDE BESKOU?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Verwys na Bron 2A.

- 2.1.1 Waarom, volgens die bron, is die WVK gestig? (1 x 2) (2)
- 2.1.2 Noem DRIE subkomitees van die WVK waarna in die bron verwys word. (3 x 1) (3)
- 2.1.3 Definieer die konsep *amnestie* in die konteks van die WVK-verhore. (1 x 2) (2)
- 2.1.4 Waarom, dink jy, was anti-apartheidsaktiviste teen die toestaan van amnestie aan oortreders gekant? (1 x 2) (2)
- 2.1.5 Wat, volgens die bron, was die TWEE voorvereistes waarvolgens amnestie toegeken is? (2 x 1) (2)

2.2 Raadpleeg Bron 2B.

- 2.2.1 Waarom, volgens die bron, is die Amnestiekomitee gestig? (1 x 2) (2)
- 2.2.2 Wat was Naomi Tutu se aanvanklike opinie oor die WVK se amnestieproses? (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Verduidelik waarom 72% van wit Suid-Afrikaners gevoel het dat die WVK rasseverhoudinge versleg het. (2 x 2) (4)
- 2.2.4 Lewer kommentaar op of jy met Antjie Krog se standpunt saamstem dat die WVK minder suksesvol was om 'Suid-Afrikaners oor morele waarheid ... te oortuig'. (2 x 2) (4)

2.3 Lees Bron 2C.

- 2.3.1 Aan wie, volgens die bron, is algemene amnestie deur die WVK toegestaan? (1 x 1) (1)
- 2.3.2 Waarom, volgens die inligting in die bron, is die WVK se besluit van 1997 as omstrede beskou? (1 x 2) (2)
- 2.3.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink waarnemers krities was oor die WVK se besluit om amnestie aan lede van die ANC toe te staan. (2 x 2) (4)
- 2.3.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom 'n historikus wat navorsing oor die amnestieproses van die WVK doen die bron bruikbaar sou vind. (2 x 2) (4)

2.4 Bestudeer Bron 2D.

2.4.1 Watter boodskappe word in die spotprent oorgedra ten opsigte van algemene amnestie met verwysing na die volgende:

(a) Nasionale Party (NP) (1 x 2) (2)

(b) African National Congress (ANC) (1 x 2) (2)

2.4.2 Lewer kommentaar op wat jy dink geïmpliseer is met die woorde in die spraakborrel: 'STADIG NOU ... EEN OF ANDER TYD SAL JY DIT MOET PRYSGEE' in die konteks van die amnestieverhore wat deur die WVK gehou is. (2 x 2) (4)

2.5 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik waarom die amnestieproses van die Waarheids-en-versoeningskommissie as omstrede beskou is.

(8)
[50]

**VRAAG 3: HOE BUIT MULTINASIONALE MAATSKAPPYE SOOS
McDONALD'S WERKERS UIT?**

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

- 3.1 Verwys na Bron 3A.
- 3.1.1 Noem DRIE maniere in die bron waarop globale (wêreldwye) maatskappye toegelaat is om bedryf te word. (3 x 1) (3)
- 3.1.2 Definieer die konsep *multinasionale maatskappye* in die konteks van globalisering. (1 x 2) (2)
- 3.1.3 Waarom, volgens die bron, was dit vir multinasionale maatskappye moontlik om hul maatskappye na ontwikkelende lande te verskuif? (2 x 1) (2)
- 3.1.4 Lewer kommentaar op hoe jy dink multinasionale maatskappye Westerse lande bevoordeel het. (2 x 2) (4)
- 3.2 Bestudeer Bron 3B.
- 3.2.1 Wat, volgens die bron, was McDonald's se enigste doel? (1 x 1) (1)
- 3.2.2 Waarom het Greenpeace nie McDonald's se visie vir 'wêreldwye oorheersing' ondersteun nie? (1 x 2) (2)
- 3.2.3 Hoe, volgens die bron, is klante deur kos wat hulle by McDonald's gekoop het, geaffekteer? Gee TWEE voorbeelde. (2 x 1) (2)
- 3.2.4 Gebruik die bewyse in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe McDonald's hulle werknemers uitgebuit het. (2 x 2) (4)
- 3.3 Gebruik Bron 3C.
- Verduidelik die boodskappe wat in die spotprent oorgedra word ten opsigte van:
- 3.3.1 McDonald's-werknemers (1 x 2) (2)
- 3.3.2 McDonald's-klante (1 x 2) (2)
- 3.4 Bestudeer Bron 3B en Bron 3C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 3B en Bron 3C ten opsigte van die behandeling van werknemers by McDonald's-kosafsetpunte ooreenstem. (2 x 2) (4)

3.5 Raadpleeg Bron 3D.

3.5.1 Verduidelik hoe Greenpeace in Londen op McDonald's se kosprodukte gereageer het. (2 x 2) (4)

3.5.2 Lewer kommentaar op die strategieë wat McDonald's gebruik het om sy kritici (teenstanders) stil te maak. (2 x 2) (4)

3.5.3 Noem die TWEE respondente (gedaagdes) wat 'n lastersaak teen McDonald's gemaak het. (2 x 1) (2)

3.5.4 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik tot watter mate 'n historikus wat navorsing oor burgerlike organisasies se reaksie op McDonald's doen hierdie bron bruikbaar sal vind. (2 x 2) (4)

3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe multinasionale maatskappye, soos McDonald's, werknemers uitbuit. (8)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank wees.

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

Boikotte, disinvestering en sanksies deur die internasionale anti-apartheidsbewegings was grootliks verantwoordelik vir die uiteindelijke val van PW Botha se regime in die 1980's.

Stem jy saam met hierdie stelling? Ondersteun jou argumente met relevante bewyse.

[50]**VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE**

Die geweld en die onsekerheid wat Suid-Afrika gedurende die vroeë 1990's ervaar het, het die pad na demokrasie amper onmoontlik gemaak.

Verduidelik tot watter mate jy met die stelling hierbo saamstem. Ondersteun jou argumente met relevante bewyse.

[50]**VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'n NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989**

Die ineenstorting van die Sowjetunie in 1989 was 'n draaipunt vir Suid-Afrika.

Bespreek hierdie stelling krities, met verwysing na hoe gebeure in die Sowjetunie politieke transformasie wat in Suid-Afrika plaasgevind het, beïnvloed het.

[50]**TOTAAL: 150**